

Klimat- och närings-
livsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Stockholm 2026-10-15

Ny kärnkraft i Sverige - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar (SOU 2026:40)

Svensk Försäkring avstyrker förslaget att det som förutsättning för Riksgäldskontorets godkännande av en ansvarsförsäkring ska krävas att försäkringen inte kan sägas upp på grund av bristande premiebetalning (8 § första stycket i ändringsförordningen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor).

Lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor utgår från att anläggningshavaren bär ersättningsansvaret för radiologiska skador och ansvarar för att det finns ekonomisk säkerhet för detta ansvar. För att säkerställa att ersättningsansvaret kan fullgöras finns bestämmelser i 30 § samma lag om skyldighet för innehavaren att ha en ansvarsförsäkring eller annan ekonomisk säkerhet. Skyldigheten är straffsanktionerad (57 §).

Det är således anläggningshavaren, inte försäkringsgivaren, som enligt lagen ansvarar för att det vid varje tidpunkt finns en ansvarsförsäkring eller annan ekonomisk säkerhet. Ett krav som innebär att försäkringsgivaren inte får säga upp försäkringen vid utebliven premiebetalning innebär i praktiken att risken för anläggningshavarens bristande betalning förs över på försäkringsgivaren. En sådan riskfördelning är enligt Svensk Försäkring principiellt felaktig och svår att förena med den ansvarsfördelning som lagen bygger på. Den avviker även från försäkringsavtalslagens reglering av företagsförsäkring, enligt vilken försäkringsgivaren har möjlighet att säga upp försäkringen vid bristande premiebetalning, se 8 kap. 17 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

Den nuvarande regleringen innebär samtidigt att skyddet för de skadelidande inte omedelbart upphör om en säkerhet sägs upp. Av 34 § lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor följer att den som har ställt säkerheten är skyldig att fullfölja sitt åtagande om en radiologisk olycka som omfattades av åtagandet inträffar inom två månader från det att behörig myndighet har underrättats om att säkerheten har sagts upp eller annars upphört att gälla. Detsamma gäller om olyckan inträffar under en transport som har påbörjats innan säkerheten sades upp eller annars upphörde att gälla. Därtill följer av 33 § att den

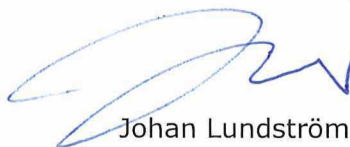
skadelidande har rätt att få ersättningen direkt av den som har ställt säkerheten och att denne, för att befria sig från ansvar, inte får åberopa omständigheter som beror på någon annan än den skadelidande. Regleringen säkerställer därmed ett fortsatt skydd för skadelidande under en övergångsperiod och skapar samtidigt förutsättningar för tillsynsmyndigheten att agera med anledning av att en säkerhet upphör.

Svensk Försäkring anser vidare att det föreslagna kravet riskerar att försämra förutsättningarna för försäkringsgivare att erbjuda den aktuella typen av ansvarsförsäkring. Försäkringarna innebär mycket stora ekonomiska åtaganden. Om anläggningen exempelvis är en kärnkraftsreaktor i drift ska ansvarsförsäkringen som utgångspunkt täcka ersättningsansvaret upp till ett belopp motsvarande 1 200 miljoner euro. Om försäkringsgivaren, utöver den försäkrade risken, även ska bära risken för att försäkringstagaren inte betalar den avtalade premien kan det bland annat försvåra möjligheterna att ordna återförsäkring.

Kravet kan därför leda till högre premier, mer långtgående krav på förskottsbetalning eller andra säkerheter och, ytterst, en minskad vilja bland försäkringsgivare att ställa försäkringskapacitet till förfogande. Det vore särskilt olyckligt på en marknad som redan kännetecknas av mycket stora risker och ett begränsat antal försäkringsgivare.

Sammantaget anser Svensk Försäkring att det saknas tillräckliga skäl att frångå den nuvarande ansvarsfördelningen. Lagstiftningen lägger ansvaret för att upprätthålla föreskriven försäkring eller annan ekonomisk säkerhet på anläggningshavaren och innehåller samtidigt bestämmelser som säkerställer att skyddet för skadelidande inte upphör omedelbart när en försäkring sägs upp. Mot denna bakgrund bör försäkringsgivaren även fortsättningsvis ha möjlighet att säga upp försäkringen vid bristande premiebetalning.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Rickard Sobocki